

«روسی» در اکران تابستان

تهیه‌کننده فیلم سینمایی «روسی» ضمن اشاره به تلاش برای اکران این فیلم در تابستان از آغاز پیش تولید فیلم تازه امیرحسین ثقفی با نام «کوچه ژاپنی‌ها» در آینده نزدیک خبر داد.

علی‌اکبر ثقفی، تهیه‌کننده و کارگردانی سینما در گفت‌وگو با مهر با اشاره به

ما که رفتیم آسیا!

در این گزارش، تب ساخت فیلم‌های ایرانی در کشورهای شرق و جنوب

آسیا را بررسی کرده‌ایم

نمایش از فیلم «چهار انگشت» که در کامبوج و تایلند فیلمبرداری شده است

🗨️ این روزها فیلمی در حال تولید است به نام «خط استوا»؛ کاری به کارگردانی اصغر نعیمی و بازی بازیگرانی چون فرهاد اصلانی، سیامک انصاری و آزاده صدقی. همچنین این روزها فیلمی به نام «دختر شیطان» درحال اکران است که حمید فرخ‌نژاد نقش اصلی آن را بازی می‌کند.
عید نوروز هم فیلمی اکران شد به نام «چهار انگشت» که نقش‌های اصلی آن به‌عهده امیر جعفری و جواد عزتی بود.
خب، وجه اشتراك این فیلم‌ها، تولید و فیلمبرداری در کشورهای جنوب و جنوب‌شرق آسیاست. در این چند سال اخیر، برخی کارگردان‌ها و تهیه‌کننده‌ها به تکاپو افتاده‌اند که فیلم‌هایی را در آن‌سوی مرزها و به‌ویژه این کشورها کلید بزنند. البته گاهی هم

برخی فیلمسازان ترجیح می‌دهند برای یک تولید به اصطلاح مشترک یا دست‌کم فیلم ساختن در یک کشور خارجی، پا را کمی از منطقه و آسیا فراتر بگذارند و مثل سازندگان «نگراس»، اثرشان را در برزیل تولید کنند.

در این گزارش، سراغ این موضوع رفته‌ایم که این تب تولید فیلم در خارج به‌ویژه جنوب شرق و جنوب آسیا چرا شکل گرفته و چه منفعت و عوایدی برای سازندگانش دارد. در نگاه کلی تر این‌که آیا اساسا این گونه تولیدات، دستاوردی هم برای سینمای ایران دارند یا نه؟

ویژگی‌های مشترک

با نگاهی اولیه و اجمالی به این قبیل فیلم‌ها، می‌توان ویژگی‌های مشترکی را در آنها یافت.

اول از همه حضور یک بازیگر زن خوش چهره و بی‌حجاب که مردان ایرانی قصه، به خاطر

دیدن آنها احبانا دل و دین بیازند یا دست‌کم دچار چالش و وسوسه شوند. دیگر این‌که آنچه از قصه و فضای کلی این فیلم‌ها برداشت می‌شود این است که سازندگان، به نوعی به‌صورت نصفه و نیمه، خطوط قرمز و تابوهای ایران را دور می‌زنند و کاری می‌کنند که شنوای پروانه نمایش هم به‌طور دقیق نداند چطور با این آثار برخورد کند و درنهایت هم گاهی با یک درجه‌بندی سنی فرمالیته، فیلم راهی اکران می‌شود.

غالباً همه آنچه کم‌دی فیلم را شکل می‌دهد، موقعیت پارادوکسیکال و متناقض مردان ایرانی در محیط خارجی است. به‌طوری‌که مردان چون ظاهراً متدین یا شغل و مسؤولیتی دولتی و حکومتی دارند، در مواجهه با کشور و آدم‌هایی که با آنها سختی و قربانت فرهنگی ندارند، دچار چالش می‌شوند. درواقع آنچه سازندگان این آثار، دستمایه جوک و شوخی و کم‌دی می‌کنند، برخی اصول و ارزش‌های موجود و مطرح در داخل و جامعه ایرانی است. یعنی به جای این‌که شوخی‌ها براساس فرهنگ و مناسبات آن کشورهایی باشد که فیلم در آنجا تولید شده، بیشتر کم‌دی‌ها مربوط به شوخی‌هایی است که ما با خودمان و همین بحث تفاوت

جدیدترین پروژه‌های سینمایی گفت؛ در تلاش هستیم فیلم سینمایی روسی به کارگردانی امیرحسین ثقفی اواسط تابستان در سینماهای کشور اکران شود.

او بیان کرد، همچنین یک پروژه جدید سینمایی را با نام کوچه ژاپنی‌ها به کارگردانی امیرحسین ثقفی و تهیه‌کنندگی خودم در دست دارم که به‌زودی جلوی دوربین

نیست و بازیگران ایرانی، چهره‌تر از همکاران خارجی خود هستند.

نکته دیگر این‌که این آثار به هیچ‌عنوان دستاوردی برای سینمای ایران ندارد؛ چه از نظر اعتباری و چه از نظر مالی در بحث اکران در خارج از کشور.

اکران یکطرفه

سازندگان این فیلم‌ها معمولاً در مصاحبه‌ها مدعی می‌شوند که این فیلم‌ها در کشورهای مشارکت‌کننده در تولید و کشورهایی که آنجا فیلمبرداری شده‌اند هم اکران می‌شود. معمولاً این اتفاق نمی‌افتد یا اگر هم اکرانی باشد، به شکل کوتاه و محدود است و اصلاً شاید بسیاری از تماشاگران آن کشورها، حتی از تولید چنین فیلمی هم خبر نداشته باشند، چه رسد به این‌که بخوانند و برایشان مهم باشد که آن را تماشا کنند. چرا که کمتر در قصه این فیلم‌ها، به شخصیت‌های خارجی توجه می‌شود و بیشتر بار قصه روی دوش شخصیت‌ها و بازیگران ایرانی است.

چالش زبان‌مادری

مساله زبان هم یکی از چالش‌های تولید و نمایش چنین فیلم‌هایی است. چون زبان مشترکی میان کشورهای تولیدکننده وجود ندارد و بحث تفاوت زبانی، جدی است، تولید چنین آثاری هم مشکلات فراوانی دارد. ضمن این‌که در نگارش فیلمنامه هم باید فکری به حال قصه کرد که شخصیت‌ها به

چه زبانی حرف بزنند و در کدام بخش‌ها به زبان مادری خود دیالوگ بگویند و در کجا با زبان مشترکی حرف بزنند. همه اینها تازه در مواجهه با مخاطب و عرضه فیلم به او، شکل پیچیده‌تری پیدا می‌کند؛ این‌که آیا فیلم دوبله شود یا زیرنویس فارسی یا بخشی از آن به زبان فارسی برگردانده شود و برای بعضی دیالوگ‌ها زیرنویس درنظر گرفته شود. شاید هوشمندانه‌ترین راه حل در این زمینه، از آن فیلم «خانم پایا» باشد که در جهان عجیب و هیرونتی فیلم، ایرانی‌ها به زبان فارسی حرف می‌زنند و تایلندی‌ها هم به زبان خودشان و درعین حال بدون هیچ مشکلی، حرف و منظور هم‌دیگر را به‌خوبی درک می‌کنند!

قبل از انقلاب چطور؟

این تب تولید فیلم‌های ایرانی در جنوب و جنوب شرقی آسیا و برخی دیگر از کشورها که در این چند سال بالا رفته، سابقه‌ای در سینمای ما ندارد. اساساً تولید مشترک، شاید به دلیل همان مساله زبان و چند چیز دیگر، چندان در سینمای ما جایی نداشته است و نه به لحاظ کمیت، حرف چندان در این زمینه برای گفتن داریم و نه از نظر کیفیت و جز چند مورد، بیشتر تولیدات به‌ظاهر مشترک ما هم قابل اعتنا نیست. در دوران پیش از انقلاب، بیشترین همکاری سینمای ایران با ترکیه بود که باعث شهرت بازیگرانی چون جونیت آرکین (فخرالدین) در ایران شد. آن موقع اصلاً کسی به همکاری با کشورهای جنوب و جنوب شرق آسیا فکر نمی‌کرد. هرچند می‌توان به موارد معدودی تولید مشترک با هند و ژاپن اشاره کرد که موفق نبودند. گاهی حتی در این تولیدات، سینمای ایران به نوعی رکن هم می‌خورد؛ مثلاً

معرفی اعضای یک شورای جدید در سینما

به بررسی و تصویب فیلمنامه‌های سینمایی تجربی ارائه شده به این «مرکز» جهت مشارکت در تولید اقدام خواهند کرد. دبیر

شورا هم محمدرضا بهشتی است.

فرآیند بررسی و تولید آثار سینمایی تجربی در این مرکز نیز با ارائه درخواست تهیه‌کننده به همراه پروانه ساخت از معاونت نظارت و ارزشیابی سازمان سینمایی، طرح تا ۷

می‌رود. این فیلم یک اثر کاملاً شهری است که نسبت به دیگر آثار این کارگردان متفاوت است. این تهیه‌کننده سینما با اشاره به این‌که پروانه ساخت کوچه ژاپنی‌ها پیش از این صادر شده است، توضیح داد: بازنویسی فیلمنامه رو به پایان است و به‌زودی پیش تولید آن را آغاز می‌کنیم.

در فیلم همای سعادت، محصول مشترک ایران و هند، در اکران داخلی اسم فردین، در اول پوستر قید شد اما در پوستر هندی فیلم

و در اکران آن کشور، ستاره وقت سینمای ما، جایگاهی بهتر از سوم در پوستر پیدا نکرد و نامش بعد از وحیده رحمان و سانجیو کومار آمد.

پاتوق پنداشته

جالب است بدانید وجه اشتراك و پیونددهنده سه فیلم خط استوا، چهار انگشت و خانم پایا که همگی در جنوب شرقی آسیا تولید شده‌اند، حمید پنداشته است که تهیه‌کنندگی این آثار را به عهده دارد. خانم پایا البته اصلاً انتظارات تماشاگران را برآورده نکرد و باوجود رضا عطاران و حمید فرخ‌نژاد، گیشه چندان موفقى نداشت. چهارانگشت اما در عید نوروز اکران شد و ده میلیارد تومان فروخت. حالا پنداشته باز هم ترجیح داده در همان منطقه، فیلم دیگری بسازد.

خانم پایا در تایلند و چهار انگشت هم در کامبوج و تایلند فیلمبرداری شد و خط استوا هم این روزها در اندونزی تولید می‌شود؛ همگی در جنوب شرقی آسیا. اطلاعات زیادی از پنداشته در دست نیست، حتی تصویری هم از او وجود ندارد. با این حال ارتباطات او با یک موسسه گردشگری به نام «موسسه فرهنگی - گردشگری طلوع سبز هنر» این احتمال را تقویت می‌کند که شاید رفت و آمد او به شرق آسیا ارتباطی با موضوعات گردشگری داشته باشد. جالب آنکه هیچ اطلاعاتی از این موسسه فرهنگی - گردشگری هم وجود ندارد.

قربان محمدپور هم از جمله فیلمسازانی است که در این چند سال اخیر، علاقه زیادی به فیلم ساختن در خارج از کشور پیدا کرده؛ او دو فیلم در هند (جنوب آسیا) ساخت؛ سلام بمبئی که فروش خیلی خوبی در گیشه داشت و دختر شیطان که فروش خوبی در گیشه برایش پیش‌بینی می‌شود. همچنین بیشتر هم اخباری مبنی بر ساختن فیلمی در ویتنام (باز هم در جنوب شرقی آسیا) توسط محمدپور مطرح شده بود؛ عاشقی در هانوی. 🇮🇶

ایران و جشنواره‌های معتبر داخلی و جهانی داشته است؛ از جمله حضور در بخش رسمی «نوعی نگاه» جشنواره فیلم کن با وارونگی.

نیما جاویدی هم با کارگردانی فیلم سینمایی «ملبورن» که برنامه افتتاحیه بخش هفته منتقدین جشنواره ونیز ایتالیا بود، بیش از ۶۰ حضور جهانی را تجربه کرد که با کسب ده‌ها جایزه بین‌المللی همراه بود. فیلم سینمایی او «سرخپوست» هم اینک در سینماهای کشور در حال اکران عمومی است.

مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی پس از چند سال، با تصمیم سازمان امور سینمایی عهده‌دار مسؤولیت حمایت و مشارکت در تولید فیلم‌های بلند سینمایی باگرایش تجربی شده است.

حمایت مرکز گسترش در تولید این آثار به صورت مشارکت در ساخت بوده و جداکنر زمان بررسی فیلمنامه تا اعلام نتیجه قطعی دو ماه خواهد بود.

سه‌شنبه ۲۱ خرداد ۱۳۹۸ • شماره ۵۴۳

راش

دعوت از ۴ فیلم ایرانی

به جشنواره روسی

دومین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم ناشناخته (UNKNOWN) در روسیه، چهار فیلم ایرانی را در بخش‌های مختلف به نمایش خواهد گذاشت.

آن‌طور که ایسنا گزارش داده، فیلم کوتاه «حلزون» که پیش از این موفق به دریافت جایزه بهترین فیلم جشنواره Milestone Worldwide آمریکا شده و در چهاردهمین جشنواره فیلم‌های شرقی ژئو در سوئیس از سوی هیات داوران مورد تقدیر قرار گرفت همساره با فیلم «شهر عسل» به کارگردانی معین روح‌الامینی به نمایندگی از سینمای ایران در بخش رقابتی آثار کوتاه جشنواره فیلم ناشناخته در کشور روسیه روی پرده می‌روند.

همچنین فیلم کوتاه «ناتمام» ساخته عرفان پارساایور و «آتش بازی» ساخته شهاب غفاری نیز به ترتیب سه نمایندگی از ایران در بخش پویانمایی کوتاه و بخش ویدئوهای تلفن همراه این رویداد سینمایی پذیرفته شده‌اند. دومین جشنواره جهانی فیلم ناشناخته (UNKNOWN) روسیه ۲۸ و ۲۹ ژوئن (۷ و ۸ تیر) برگزار می‌شود.

«ترانه‌ای عاشقانه برایم بخوان»

در انتظار پروانه نمایش

کارگردان فیلم «ترانه‌ای عاشقانه برایم بخوان» تولید مشترک ایران و ترکیه می‌گوید استقبال از این نوع پروژه‌ها به شرایط خود فیلم، کارگردان، داستان و کشوری که فیلم در آن ساخته می‌شود بستگی دارد.

مهرداد غفازاده، کارگردان فیلم سینمایی ترانه‌ای عاشقانه برایم بخوان محصول مشترک ایران و ترکیه در ایام عید نوروز در ترکیه به اکران درآمد و پژمان بازغی، افسانه پاکرو، علی یوراک جیلان، یوسف چیم و حازل تورسان بازیگران این فیلم سینمایی هستند.

غفازاده در گفت‌وگو با هنرآنلاین درباره وضعیت اکران این فیلم در ایران گفت: همچنان منتظر صدور پروانه نمایش فیلم هستیم. غفازاده درباره اکران ترانه‌ای عاشقانه برایم بخوان در ترکیه و میزان استقبالی که از آن شد اظهار کرد: فیلم در ترکیه به شکل سراسری اکران شد. ۲۰ سالن سینما در اختیار ما قرار گرفت که همزمان با ۹ فیلم دیگر از ترکیه و کشورهای چون آمریکا اکران شد. در تمام مدت طول اکران نیز در رتبه ۳ تا ۴ جدول فروش قرار داشت و استقبال خوبی از آن شد.

او ادامه داد: ترانه‌ای عاشقانه برایم بخوان اولین تولید مشترک ایران و ترکیه بعد از حدود چهار دهه است. امیدوارم به‌زودی بتوانیم در ایران نیز فیلم را نمایش دهیم، چرا که این فیلم خانوادگی است و حتما مخاطبان ایرانی نیز آن را می‌پسندند. امیدوارم حمایت‌های خوبی از فیلم صورت گیرد تا این تولید مشترک بتواند زمینه را برای فیلم‌های بعدی فراهم کند و آثار تجاری در سطح جهانی تولید و به نمایش گذاشته شود.

این کارگردان در ادامه در پاسخ به این سؤال که استقبال نشدن از فیلم‌های تولید مشترک در ایران را به چه دلایلی می‌داند، بیان کرد: این بحث بسیار گسترده است و به عوامل زیادی بستگی دارد. شرایط خود محصول، کارگردان، داستان و کشوری را که در آن فیلم ساخته می‌شود باید در نظر گرفت. این‌طور نیست که مطلق بگوییم فیلم‌های محصول مشترک با استقبال مواجه نمی‌شود. ما در همین چند سال اخیر نیز محصولاتی داشتیم که خوب فروخته‌اند و از آنها استقبال شده است. آنچه مسلم است برخی از این آثار به معنای روشن خود محصول مشترک نیستند و بیشتر بازیگران خارجی وارد داستانی می‌شوند که به‌قصه مرتبط نیست یا شرایط محصول مشترک را ندارند، اما ما به معنای واقعی و درست محصول مشترک تولید کردیم. سرمایه‌گذاران فیلم هر دو از ایران و ترکیه بودند و قصه نیز در ایران و ترکیه پیش می‌رود. وقتی وارد پروسه تولید شدیم توجه مردم به سینمای ترکیه زیاد شده بود و همین امر می‌تواند توجه مخاطب را جلب کند. ما در ترانه‌ای عاشقانه برایم بخوان عواطف مادر به فرزند و عشق و عاطفه را به شکل سالم و درست آن و نه به صورت هنجارشکنانه به‌نمایش گذاشتیم.